

ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ МЕХАНІЗОВАНИХ ВІЙСЬК ЯК ОСНОВА ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

PROFESSIONAL IDENTITY OF FUTURE OFFICERS OF MECHANISED TROOPS AS THE BASIS OF PHYSICAL READINESS FOR TO PERFORM TRAINING AND COMBAT TASKS

У статті проаналізовано сутність і зміст професійної ідентичності майбутніх офіцерів механізованих військ та їх фізичну готовність до виконання навчально-бойових завдань.

Проведено аналіз теоретичних праць вчених з питань професійної ідентичності фахівців та фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ.

Визначено, що аналіз теоретичних і практичних робіт, які присвячені вивченню проблематики ідентичності, що є інтегративним особистісним показником фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ до виконання навчально-бойових завдань, дозволяє виділити наступні основні тенденції в напрямку вивчення ідентифікаційних процесів: від персонально-орієнтованих до соціально-орієнтованих; від описового до експериментального вивчення; від психологічного і соціального до міждисциплінарного.

Обґрунтовано, що фізична готовність майбутнього офіцера механізованих військ – це його здатність використовувати фізичний потенціал (систему фізичних та спортивно-оздоровчих знань, умінь та навичок) для створення авторської методики формування достатнього рівня для виконання навчально-бойових завдань за призначенням. Визначено, що професійний стандарт офіцера тактичного рівня Збройних Сил України за спеціалізацією "Фізичне виховання і спорт у Збройних Силах" визначає компетентності офіцера тактичного рівня як інтегральний показник якості його підготовки, що характеризується ступенем здатності і готовності до постійного самовдосконалення, застосування сформованих знань, умінь, навичок, особистих якостей і ціннісних орієнтацій під час виконання службових (бойових) функцій у військах (силах) в умовах мирного та воєнного часу на посаді за призначенням.

Обґрунтовано факторну модель фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ.

Зазначено, що майбутні офіцери механізованих військ, формуючи професійну ідентичність, корегують власний стиль роботи, починають усвідомлювати свої професійні можливості, вчать управляти розвитком власної траєкторії фізичного розвитку для виконання навчально-бойових завдань, підвищують свою професійну компетентність.

Ключові слова: професійна ідентичність, готовність, фізична готовність; майбутні офіцери механізованих військ, модель, формування, виконання навчально-бойових завдань.

The article analyses the essence and content of the professional identity of future officers of mechanized troops and their physical readiness to perform training and combat tasks.

The article analyses theoretical works of scientists on the professional identity of experts and physical readiness of future officers of mechanized troops.

It has been determined that the analysis of theoretical and practical works devoted to the study of identity, which is an integrative personal indicator of the physical readiness of a future officer of mechanized troops to perform training and combat tasks, allows us to identify the following main trends in the study of identification processes: from personality-oriented to socially-oriented; from descriptive to experimental study; from psychological and social to interdisciplinary.

It is substantiated that the physical readiness of a future officer of mechanized troops is his/her ability to use physical potential (a system of physical and sports and recreational knowledge, skills and abilities) to create an author's methodology for the formation of a sufficient physical potential to perform combat training tasks as assigned.

It is noted that the professional standard of a tactical officer of the Armed Forces of Ukraine in the Physical Education and Sports in the Armed Forces specialization defines the competencies of a tactical officer as an integral indicator of the quality of his/her training, which is characterized by the degree of ability and readiness for continuous self-improvement, application of the formed knowledge, skills, personal qualities and value orientations during the performance of service (combat) functions in the troops (forces) in peacetime and wartime in the assigned position.

The factor model of physical readiness of a future officer of mechanized troops is substantiated.

It is noted that by forming a professional identity, future officers of mechanized troops adjust their own work style, begin to realize their professional capabilities, learn to manage the development of their own trajectory of physical development to perform training and combat tasks, and improve their professional competence.

Key words: professional identity, readiness, physical readiness; future officers of mechanized troops, model, formation, performance of training and combat tasks.

УДК 378.351

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.38>

Олійник Л.В.,

доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, начальник науково-методичного відділу аналізу та прогнозу освітньої діяльності науково-методичного центру організації та провадження освітньої діяльності Національного університету оборони України, м. Київ
ORCID ID: 0000-0002-7375-1281

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.. Сьогодні Україна веде визвольну війну, яку нахабно розв'язала російська федерація з метою знищення Української держави та

Українського народу. Завдяки героїзму захисників та допомозі світової спільноти Україна вистояла, дала відсіч і розпочала деокупацію своєї території. Весь цивілізований світ підтримав Україну в її боротьбі за державність, свободу, територіальну цілісність та

незалежність, а Український народ, гідний нащадок своїх пращурів, здобув повагу всього цивілізованого світу.

Усвідомлення усіх аспектів професійної діяльності Захисників України в контексті реалізації державної політики у сфері оборони та курсу України до набуття членства у НАТО та Європейському союзі обумовило зміну пріоритетів та запровадження прогресивних підходів та моделей формування фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ до виконання навчально-бойових завдань, використання сучасних ефективних управлінських рішень на основі ідей інтелектуального лідерства.

Побудова системи військової освіти в Україні передбачає новий підхід до військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів механізованих військ, спрямований на подолання кризи в освіті, яка виявляється передусім у невідповідності знань здобувачів освіти запитам особистості, суспільним потребам і світовим стандартам, у знеціненні соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності. Удосконалення військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів механізованих військ, становлення їхньої професійної ідентичності може трактуватися не як зміна напрямку навчання, а як удосконалення його якості, розширення освітніх можливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Професійна ідентичність розглядалась багатьма вченими. У зв'язку із цим видається дуже важливою поява у психолого-педагогічній літературі ряду робіт, присвячених дослідженню професійної ідентичності (Н. Волянук, Г. Ложкін [2, с. 123], А. М. Лукіяничук [3] та ін.).

Цікавими за своїм змістом і сутнісними характеристиками є напрацювання В. Пронтенка, О. Старчука, О. Гусака, А. Дятела, І. Хлібовича, К. Плева, О. Рябухи [13], В. Пронтенка, О. Федченка, Ю. Корнійчука, О. Крука, О. Запорожанова, В. Сівакова, І. Костюшка, О. Плющаквої [14], Р. Любич [5; 6], О. Хацаюк, О. В. [17], В. Ягупова [18; 19] та інших фахівців обраного напрямку наукової розвідки, а також наукові напрацювання О. Петрачкова, Г. Сухоради, Ю. Фіногенова, В. Шемчука, які у своїх працях розкрили особливості побудови ефективних педагогічних умов, педагогічних моделей (технологій), методик тощо, які забезпечують формування фізичної готовності майбутніх офіцерів до виконання навчально-бойових завдань із акцентованим використанням засобів фізичної та спеціальної фізичної підготовки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Підсумовуючи результати моніторингу спеціалізованих Інтернет-джерел, беручи до уваги результати аналізу науково-методичної та довідкової літератури, встановлено, що актуальним питанням розроблення та апробації педагогічних моделей (технологій), методик,

педагогічних умов формування психофізичної готовності майбутніх офіцерів інституцій сектору безпеки і оборони України із правоохоронними функціями до застосування стрілецької зброї присвячено недостатню кількість наукових праць, це у свою чергу підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку наукової розвідки. Одним із найважливіших завдань, яке має вирішуватись у вищому військовому навчальному закладі, є формування у майбутніх офіцерів механізованих військ необхідної фізичної готовності до виконання навчально-бойових завдань. Подальша підтримка та удосконалення зазначеної фізичної готовності є одним із основних завдань професійної діяльності. Актуальність зазначеного завдання збільшується з кожним роком, що пов'язано з постійним зростанням і зміною професійної ідентичності майбутніх офіцерів механізованих військ.

Метою статті є визначення сутності професійної ідентичності майбутніх офіцерів механізованих військ як основи фізичної готовності до виконання навчально-бойових завдань та розроблення факторної моделі фізичної готовності майбутніх офіцерів.

Методи дослідження. На різних етапах наукового дослідження використовувались теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, систематизація та логічне узагальнення наукових джерел з проблеми професійної ідентичності майбутніх офіцерів механізованих військ та їх фізичної готовності до виконання навчально-бойових завдань.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах глобалізації світу, нових викликів національній безпеці, стрімкого розвитку науки, новітніх інформаційних технологій необхідно створити умови для інноваційного розвитку військової освіти, професійного розвитку військовослужбовців, зміцнення їх морально-бойових якостей, збагачення інтелекту та духовності, виховання в душі постійної готовності до захисту Батьківщини [8].

Проблема готовності особистості до професійної діяльності не є новою, тому не втрачає своєї актуальності як в ХХ, так і в ХХІ століттях. За цей період напрацьовано багато не лише теоретичних, а й практичних досліджень цієї тематики. Технологія виконання професійних обов'язків реалізується розробленням проблемних ситуацій, спрямованих на розвиток психолого-педагогічної готовності до виконання професійних функцій; створенням сприятливого педагогічного середовища для пошуку і власної творчої діяльності; визначенням та обґрунтуванням мети як центральної ланки технології; визначенням навчально-виховних заходів, які сприяють створенню цілеспрямованого, доцільно організованого, передбачуваного впливу на розвиток особистості [10, с. 303].

Інтегративним особистісним показником фізичної готовності майбутнього військового фахівця до

професійної діяльності є його професійна ідентичність як основа професійної самосвідомості особистості, яка відображає професійну майстерність та визначається професійним досвідом.

Вузьке і широке тлумачення професійної ідентичності дають Г. Ложкін і Н. Волянчук. У вузькому розумінні професійна ідентичність розглядається ними як самосвідомість, система уявлень людини про себе як суб'єкта життєдіяльності, в широкому – як поняття, яке формує і виявляє концептуальні уявлення людини про її місце в професійній групі чи спільноті; ці уявлення супроводжуються певними ціннісними і мотиваційними орієнтаціями [2, с. 123].

Так, згідно з визначенням А. М. Лукіяничук [3], професійна ідентичність – це динамічна система, яка формується у процесі професійної освіти та активного розвитку професійної компетентності і впливає на ціннісно-смыслову сферу та удосконалення професійної майстерності майбутнього фахівця.

Професійна готовність випускників закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання – це інтегративна особистісна властивість, що демонструє їх ціннісно-мотиваційну орієнтацію, свідоме ставлення до діяльності в умовах ризику та небезпеки, професійно важливі якості, продукуючи при цьому самореалізацію та швидку адаптацію до умов служби [7].

У Збройних Силах України проблема формування готовності є актуальною [12; 18], у тому числі й безпосередньо фізичної готовності, яка частково досліджувалася такими науковцями: О. О. Старчуком (обґрунтовано базову категорію дослідження – “формування фізичної готовності майбутнього офіцера” та його визначено як комплексний, системний, поетапний, детермінований певними педагогічними умовами процес розвитку його знань, умінь, навичок із фізичної підготовки та особистісних якостей) [16], В. В. Пронтенком (визначено трикомпонентну структуру фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності – особистісно-мотиваційний, змістово-діяльнісний та оцінно-рефлексивний; наголошують на необхідності цілеспрямованого формування фізичної готовності курсантів до професійної діяльності у процесі спеціальної фізичної підготовки) [14].

Вчений Дмитро Кисленко готовність майбутніх офіцерів Збройних Сил України до професійної діяльності визначає як критично важливу складову, що забезпечує їх здатність ефективно здійснювати бойові та інші специфічні завдання відповідно до сучасних вимог ведення бойових дій. Така готовність передбачає не лише високий рівень фізичної підготовленості, але й спроможність витримувати значні фізичні навантаження, які супроводжують військово-професійну, включно

з управлінською, діяльністю. Розуміння і підходи до формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Збройних Сил України до військово-професійної діяльності базуються на комплексному підході, який включає різноманітні компоненти. Зокрема, акцент робиться на ціннісно-мотиваційному, пізнавальному, операційно-діяльнісному, особистісно-психологічному та професійному компонентах, які є ключовими для всебічного розвитку фізичних здібностей курсантів, їх підготовки до ефективного виконання професійних завдань та становлення як військових професіоналів і фахівців [4]. На думку Василя Ягупова, Дениса Коновалова, фізична готовність майбутніх офіцерів – це їх фізичний стан як військових професіоналів, який дозволяє їм успішно виконувати бойові та інші військово-професійні функції за призначенням відповідно до вимог сучасного бою та стійко переносити фізичні навантаження військово-професійної, у тому числі й безпосередньо управлінської діяльності [19].

Готовність майбутнього офіцера до виховання спрямованості на здоровий спосіб життя – це інтеграційна якість особистості, сформована на основі:

мотиваційно-ціннісних установок особистості до ведення здорового способу життя;

валеологічної самосвідомості, тобто знань, переконань і переконаності необхідних для збереження здоров'я всіх учасників освітнього процесу;

гармонізації з самим собою, природою і суспільством.

Діагностика рівнів готовності до виховання у майбутніх офіцерів спрямованості на здоровий спосіб життя необхідно проводити на основі вивчення продуктів діяльності курсантів, їх творчих робіт, рефератів, анкетування, нарешті контролю знань, умінь і навичок [11].

Різні наукові підходи до визначення проблеми готовності умовно можна поділити на два типи. Готовність розглядається як складне утворення, що вміщує когнітивний, мотиваційний, емоційно-вольовий компоненти, а також як сукупність знань, умінь і навичок та професійно значущих якостей особистості, якими повинен володіти випускник вищих навчальних закладів для успішної адаптації до діяльності. По-друге, готовність розглядається як функціональний стан, який сприяє успішній діяльності та забезпечує її високий рівень. Такий підхід характеризується тим, що стан готовності у вирішальній мірі зумовлений стійкими психічними особливостями конкретної особистості. Але вони не є результатом прямої інтерполяції цих якостей і станів на нову ситуацію, а лише актуалізують їх.

На стан готовності впливають також конкретні умови самої діяльності, до яких слід віднести зміст завдань, їх складність, новизну, творчий характер; ситуацію діяльності, зразок поведінки

оточуючих; особливості стимуляції дій і результатів; мотивацію, прагнення в досягненні того чи іншого результату; оцінку вірогідності досягнення бажаного результату; самооцінку власної підготовки; нервово-психологічний стан; стан здоров'я та фізичний стан; власний досвід мобілізації сил на вирішення конкретної ситуації; уміння контролювати і корегувати рівень стану власної готовності та уміння самоналаштуватися, створювати оптимальні внутрішні умови для діяльності.

Отже, аналіз теоретичних і практичних робіт, які присвячені вивченню проблематики ідентичності, що є інтегративним особистісним показником фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ до виконання навчально-бойових завдань дозволяє виділити наступні основні тенденції в напрямі вивчення ідентифікаційних процесів: від персонально-орієнтованих до соціально-орієнтованих; від описового до експериментального вивчення; від психологічного і соціального до міждисциплінарного.

У нашому дослідженні зроблено припущення, що під фізичною готовністю майбутніх офіцерів механізованих військ вважається здатність використовувати фізичний потенціал (систему фізичних та спортивно-оздоровчих знань, умінь та навичок) для створення авторської методики формування достатнього для виконання навчально-бойових завдань за посадовим призначенням.

Офіцер як військовослужбовець “зобов'язаний виконувати службові обов'язки, що визначають обсяг виконання завдань, доручених йому за посадою” (компетенцій) [1, с. 9]. Щодо особливостей професії офіцера механізованих військ, то у структурі спільних діяльностей їх професійна діяльність займає властиве тільки їй місце – це специфічний вид діяльності, що відрізняється високою значимістю, складністю, напруженістю.

Проведений професіографічний аналіз діяльності командира взводу свідчить, що його професія може бути кваліфікована як:

поліфункціональна, яка відноситься до типу “людина-людина”;

вербальна щодо засобів впливу;

індивідуальна за формою організації, самостійна в межах завдання й управлінська, яка характеризується широким обсягом службово-інформаційних зв'язків з періодично змінним особовим складом, яка вимагає визначеного рівня спеціальної підготовки;

щодо співвідношення розумового й фізичного навантаження відносяться до розумової діяльності;

пред'являє вимоги як до особистісних, так і психофізіологічних якостей;

творча в межах завдання й тому не в повній мірі підлягає алгоритмічному опису;

динамічна, пов'язана з мінливими умовами праці й екстремальними рівнями психічної напруги [9, с. 9].

Професійний стандарт офіцера тактичного рівня Збройних Сил України за спеціалізацією “Фізичне виховання і спорт у Збройних Силах” визначає компетентності офіцера тактичного рівня як інтегральний показник якості його підготовки, що характеризується ступенем здатності і готовності до постійного самовдосконалення, застосування сформованих знань, умінь, навичок, особистих якостей і ціннісних орієнтацій під час виконання службових (бойових) функцій у військах (силах) в умовах мирного та воєнного часу на посаді за призначенням. Основна мета професійної (службової) діяльності визначається організацією процесу фізичної підготовки і спорту у військовій частині (підрозділі) з метою забезпечення фізичної готовності військовослужбовців до виконання ними завдань за призначенням, а також сприяння вирішення інших завдань їх навчання та виховання.

Професійна (службова) діяльність офіцера тактичного рівня механізованих військ передбачає виконання завдань з використанням матеріально-технічної бази за місцем постійної дислокації (польової тощо) щодо:

організації процесу фізичної підготовки в умовах повсякденної службової діяльності військовослужбовців;

організації та проведення основних форм фізичної підготовки, підтримання високої фізичної підготовленості особового складу;

організації спортивно-масової роботи у військовій частині (підрозділі); визначення та забезпечення реалізації проектів військових спортивних об'єктів, їх експлуатації та обслуговування [15, с. 9].

Розвиток фізичної готовності до виконання навчально-бойових завдань є метою та результатом довготривалого процесу удосконалення професійної ідентичності майбутнього офіцера механізованих військ. Професійна ідентичність виступає необхідним механізмом забезпечення підвищення рівня професіоналізму майбутнього офіцера механізованих військ, розвитку його фізичної готовності, творчості та культури.

Процес фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ проходить різними шляхами. По-перше, через повне переживання, тобто момент, коли «Я» реалізує самого себе. По-друге, необхідно уявити собі життя як процес постійного вибору – вибір із всіх можливостей, можливість росту, який є рухом професіоналізму. По-третє, процес фізичної готовності – це зростання актуалізації своїх можливостей. Людина завжди хоче бути настільки розвинутою, наскільки може стати. Факторна модель фізичної готовності майбутнього

офіцера механізованих військ (рис. 1) відбиває її структуру, основу якої складають взаємозалежні «Я-фізичне реальне» і «Я-фізичне ідеальне» як важливий фактор її акмеологічного забезпечення.

Водночас об'єктивно зростає значення військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів механізованих військ як основи їх діяльності, а недостатній рівень професійної ідентичності курсантів як офіцерів механізованих військ приводить до того, що вони не чітко уявляють собі сильні та слабкі сторони своєї військово-професійної підготовки, не знають і не використовують потенційні можливості саморозвитку особистості, значна частина майбутніх офіцерів механізованих військ не вміє науково аналізувати й давати об'єктивну оцінку новим методикам, інноваціям в професійній діяльності. Рівень розвиненості професійної ідентичності частини майбутніх офіцерів механізованих військ такий, що змушує свідомо уникати творчої взаємодії, нестандартних методів та прийомів

навчання тощо. Але водночас сучасні військово-дидактичні системи, методика вимагають від кожного майбутнього офіцера механізованих військ замислитися над особистісною фізичною готовністю до виконання навчально-бойових завдань.

Різні наукові підходи до визначення проблеми фізичної готовності майбутніх офіцерів механізованих військ до виконання навчально-бойових завдань умовно можна поділити на два типи. Готовність розглядається як складне утворення, що вміщує когнітивний, мотиваційний, емоційно-вольовий компоненти, а також як сукупність знань, умінь і навичок та фізичних якостей особистості, якими повинен володіти майбутній офіцер механізованих військ для успішної адаптації до виконання навчально-бойових завдань. По-друге фізична готовність розглядається як функціональний стан, який сприяє успішному виконання навчально-бойових завдань. Такий підхід характеризується тим, що стан фізичної готовності у вирішальній

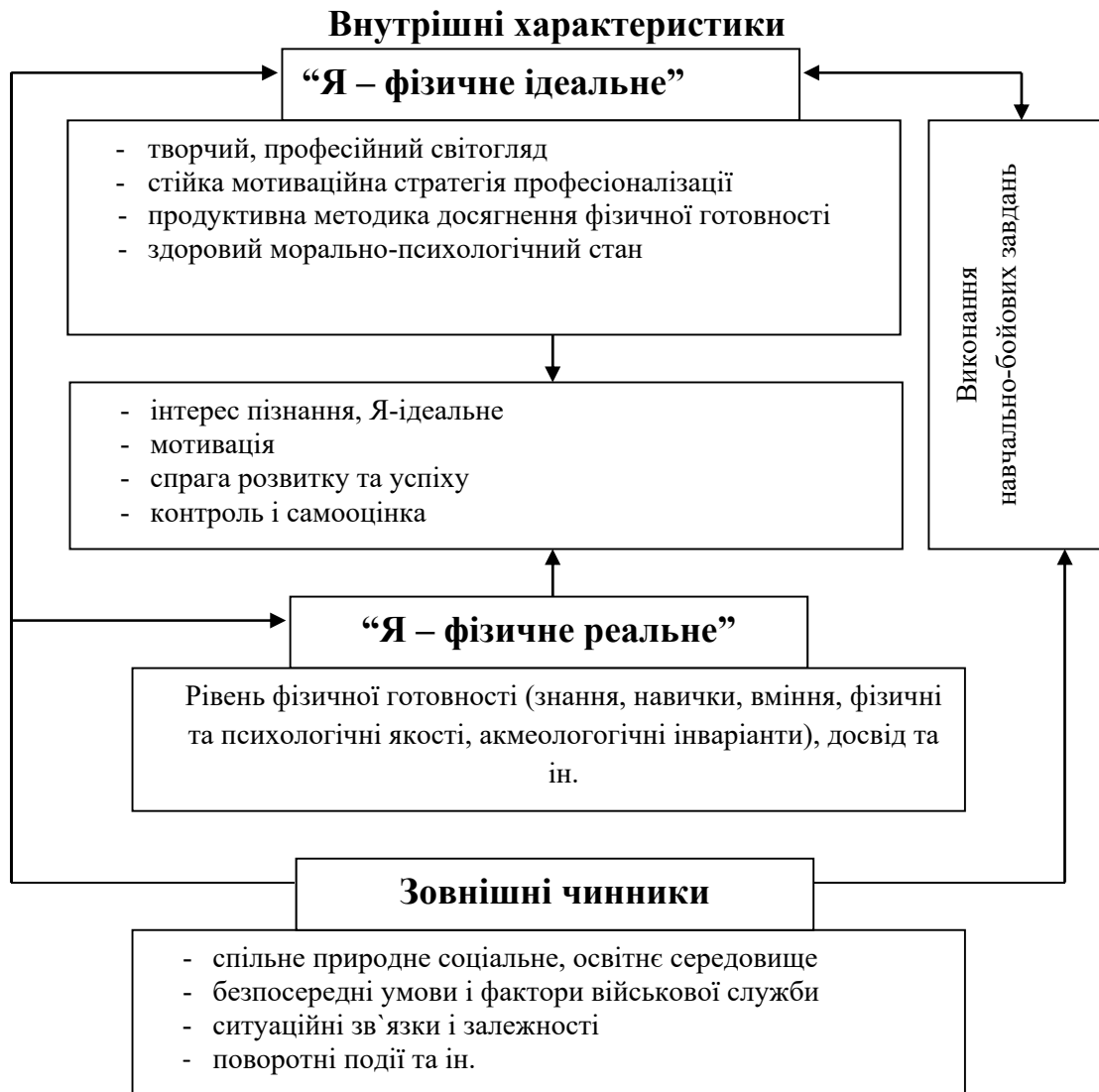

Рис. 1. Факторна модель фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ

мірі зумовлений стійкими психічними особливостями конкретної особистості майбутнього офіцера механізованих військ. На стан фізичної готовності впливають також конкретні умови професійної діяльності, до яких слід віднести:

зміст завдань щодо фізичного розвитку, їх складність, новизну, творчий характер;

ситуацію діяльності, зразок поведінки оточуючих;

особливості стимуляції дій і результатів;

мотивацію прагнення в досягненні того чи іншого результату;

оцінку вірогідності досягнення бажаного результату;

самооцінку власної підготовки; морально-психологічний стан;

стан здоров'я та фізичний стан;

власний досвід мобілізації сил на вирішення конкретної ситуації професійної діяльності;

уміння контролювати і корегувати рівень власного стану фізичної готовності;

уміння само налаштуватися, створювати оптимальні внутрішні умови для виконання навчально-бойових завдань.

Отже, у першому підході акцент робиться на розумінні фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ як певного функціонального стану, як вибіркової активності, що налаштовує особистість на виконання навчально-бойових завдань; як фізичної та психологічної настанови на підґрунті загальної активності організму майбутнього офіцера механізованих військ, як стану, що зумовлює поведінку; як соціально фіксовані установки, які характеризують суспільну поведінку особистості.

Згідно з другим підходом фізична готовність, яка ґрунтується на професійній ідентичності майбутнього офіцера механізованих військ, характеризується як складне особистісне утворення, багатопланова й багаторівнева структура фізичних якостей і станів, які в сукупності дозволяють суб'єкту виконувати навчально-бойові завдання.

Поряд з актуалізацією якостей, досвіду у новій педагогічній ситуації спостерігається процес входження в неї. Тому важливим показником фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ є процес надбання професійної самостійності під час виконання навчально-бойових завдань.

Висновки. Таким чином, виявлення змісту поняття фізичної готовності до виконання навчально-бойових завдань є досить складною проблемою. Її вирішення є можливим не лише завдяки уточненню складових її компонентів та їх детальному опису, а й визначенням сукупності взаємопов'язаних засобів, методів і процесів, що створені з метою організованого, цілеспрямованого та спланованого педагогічного впливу на

особистість суб'єкта навчання. Професійна ідентичність є необхідною складовою фізичної готовності майбутнього офіцера механізованих військ до виконання навчально-бойових завдань, становлення професіонала. Формуючи професійну ідентичність майбутні офіцери механізованих військ корегують власний стиль роботи, починають усвідомлювати свої професійні можливості, вчать управляти розвитком власної траєкторії фізичного розвитку для виконання навчально-бойових завдань, підвищують свою професійну компетентність.

Подальші наукові дослідження будуть спрямовані на вдосконалення змісту і спрямованості методичної компетентності майбутнього офіцера тактичного рівня Збройних Сил України за спеціалізацією "Фізичне виховання і спорт у Збройних Силах".

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Військові статuti Збройних Сил України. К.: Варта, 2020. 515 с.
2. Ложкін Г., Воляннюк Н. Професійна ідентичність в контексті маргінальної поведінки суб'єкта. *Соціальна психологія*. 2008. № 3. С. 123–130.
3. Лукіянчук А. М. Проблема ідентифікації у професійному становленні студентів вищого навчального закладу I – II рівнів акредитації педагогічного профілю. URL: www.narodnaosvita.kiev.ua/vupysku/3/statti/2lukiyanchuk/lukiyanchuk.htm
4. Кисленко Д. Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Збройних Сил України до професійної діяльності. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Педагогічні науки*. 2023. Випуск 5 (58). С. 20–26.
5. Любич Р.І. Експериментальна перевірка технології формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ. 2023. Вип. 1 (159). С. 101–107.
6. Любич Р.І. Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки : дис. ... доктора філософії : 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Харків, 2023. 424 с.
7. Олійник Леонід, Коваль Ігор. Дослідження професійної готовності випускників закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання. *Військова освіта : зб. наук. пр. Національного університету оборони України*. 2023. № 47. С. 196–204.
8. Олійник Л. В. Методична система навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління : монографія. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2017. 340 с.
9. Олійник Л.В. Професіографічний аналіз діяльності командира взводу військ зв'язку: компетентісний підхід ІІТЗО МОН України, м. Київ, Нові технології навчання. *Науковий збірник Інституту інновацій-*

них технологій і змісту освіти МОН України. 2009. Спец. випуск № 59. Частина 1. С. 55–60.

10. Олійник Л. В. Теоретичні та методичні засади навчання військово-спеціальних дисциплін майбутніх магістрів військово-соціального управління [Текст] : дис. на здоб. наук. ступ. д-ра пед. наук : 13.00.02 – теорія та методика навчання (загальновійськовій й військово-спеціальній дисципліні) / Олійник Леонід Віталійович. Нац. акад. Держ. прикорд. служби України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2021. 521 с.

11. Олійник Леонід Технологічний підхід до виховання спрямованості на формування здорового способу життя майбутніх офіцерів. *Військова освіта : зб. наук. пр. Національного університету оборони України*. 2022. № 46. С. 208–217.

12. Олійник Л.В. Технологія розвитку психолого-педагогічної готовності майбутніх магістрів військово-соціального управління до виконання професійних обов'язків. *Вісник Національного університету оборони України*. 2013. Вип. 2 (33). С. 101–106.

13. Пронтенко В., Старчук О., Гусак О., Дятел А., Хлібович І., Плева К., Рябуха О. Вплив засобів спеціальної фізичної підготовки на формування фізичної готовності майбутніх офіцерів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2021. Вип. 10 (141). С. 106–110.

14. Пронтенко В. В., Федченко О. С., Корнійчук Ю. М., Крук О. М., Запорожанов О. М., Сіваков В. П., Костюшко І. А., Плющакова О. В. Формування фізичної готовності курсантів до професійної діяльності у процесі спеціальної фізичної підготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного*

університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2021. №6 (137). С. 92–96. URL: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series>

15. Професійний стандарт офіцера тактичного рівня Збройних Сил України за спеціалізацією “Фізичне виховання і спорт у Збройних Силах” /Бойка С.С., Сухорада Г.І., Петрачков О.В., Кувшинов О.В., Вербін Н.Б. // Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України. Київ, 2020. 34 с.

16. Старчук О. О. Педагогічні умови формування фізичної готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності у процесі військово-професійної підготовки. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2010. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2010_3_13

17. Хацяук О. В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019 Вип. 65 (2). С. 144–155.

18. Ягупов В.В. Сутність та структура готовності курсантів до використання технічних засобів прикордонного контролю. *Вісник Державної прикордонної служби України*. 2014. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_1_15.pdf <http://lib.iitta.gov.ua/4286/>

19. Ягупов Василь, Коновалов Денис. Сутність і зміст фізичної готовності майбутніх офіцерів сухопутних військ до професійної діяльності. *Військова освіта : зб. наук. пр. Національного університету оборони України*. 2022. №45. С. 283–293.